

акти всіх інших державних органів. Саме Верховній Раді України належить утвердження конституційних положень та основ в сфері освіти.

Парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини та громадянина, здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Частина третя ст. 55 Основного Закону нашої держави проголошує, що «кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини».

У щорічній доповіді омбудсмена Верховній Раді України «Про дотримання та захисту прав і свобод людини» зазначено, що державою здійснено цілий ряд заходів з метою розвитку освіти та запропоновано пропозиції щодо підвищення якості та забезпечення освіти. До яких належать: прийняття низки нормативно-правових актів, які регулюють відносини в сфері освіти; дотриманням прав інвалідів у даній сфері та ін. Проте є і негативні моменти в сфері отримання освіти та фахової підготовки інвалідів. Основними з них є недоступність приміщень навчальних закладів у зв'язку з тим, що не створено елементарних умов для доступу та перебування в них осіб з обмеженими можливостями. Тому державна політика повинна бути спрямована на створення рівного доступу громадян, в тому числі й інвалідів, до здобуття освіти, який забезпечується шляхом: забезпечення доступності освіти у державних та комунальних навчальних закладах (створення умов для інвалідів); розвитку цілісної міжгалузевої багаторівневої системи закладів різних типів і профілів для забезпечення розвитку здібностей і таланту обдарованих дітей та молоді, а також задоволення потреб населення у додаткових культурно-освітніх, дослідницьких, спортивно-оздоровчих та інших послугах; розроблення змісту й методичного забезпечення відповідно до можливостей дітей з особливими потребами, індивідуалізації та диференціації навчання обдарованої молоді; створення системи підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних та керівних кадрів. Органи виконавчої влади, відповідно до повноважень, визначених законом та іншими правовими актами, забезпечують адміністрування в галузі освіти, зокрема, регулювання сфери освіти і фахової підготовки інвалідів.

Серед органів виконавчої влади необхідно виділити роль Міністерства освіти і науки України яке бере участь у визначенні державної політики в сфері освіти та науки, її розробленні, реалізації та забезпеченні контролю за реалізацією останньої. Даний орган спрямовує та координує діяльність у цій сфері інших органів виконавчої влади, виконує всі встановлені для нього функції центрального органу виконавчої влади з управління освітою. Отже, як бачимо, спеціально уповноважений орган в сфері освіти наділений цілою низкою загальних та спеціальних повноважень в сфері освіти взагалі, включаючи освіту та фахову підготовку інвалідів. Проте, проблеми розвитку освітнього потенціалу освіти інвалідів в Україні, питанням прогнозування та визначення перспектив і пріоритетних напрямів розвитку даної сфери до потреб особистості, суспільства та держави, на нашу думку приділено не достатньої ваги.

## ПРАВА ЛЮДИНИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРИМУСІ

**Асатрян Р.К.**, студент ННІПП НАВС

**Науковий керівник:** к.ю.н., доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС Чорна В.Г.

Невід'ємною складовою системи методів державного управління суспільством є метод примусу. Вказаний метод належить до найбільш жорстких засобів впливу, тому в діяльності органів управління та їх посадових осіб примус застосовується, як правило, у поєднанні з іншими управлінськими прийомами. Авторитарність даного методу незаперечна, проте, нині немає жодної держави, яка б використовувала його як найнеобхідніший засіб управління своїми справами.

Важлива (хоч і не єдина) функція державного примусу - правоохоронна. Вона полягає в локалізації, нейтралізації, недопущенні правопорушень. Тому державний примус традиційно розглядають з позицій захисту сформованих державою правовідносин і забезпечення неухильного й точного виконання юридичних норм конкретних галузей права.

Відмінності, що існують між галузевими нормами і тими, які складаються під їх впливом, ступенем суспільної небезпеки галузевих деліктів, зумовили розбіжності в характері й особливостях державних примусових заходів залежно від тієї чи іншої правової галузі.

Внаслідок перелічених обставин, види державного примусу прийнято розглядати як явища, похідні від існуючих галузей права і властиві цим галузям правопорушення, і диференціювати згідно з існуючими правовими галузями.

На цих підставах виділяють: кримінальний примус, цивільно-правовий примус, адміністративний примус.

При аналізі взаємозв'язків галузей права і видів примусу привертає увагу те, що галузей права значно більше, ніж видів державного примусу. Дана обставина пояснюється двома факторами.

З одного боку, появою в матеріальній сфері права комплексних галузей (економічне, житлове, податкове, банківське, морське, митне тощо), які слід розглядати як повноцінні, хоч і специфічні. Очевидно, цей процес є результатом розвитку права і сприяє перетворенню його в об'ємну поліструктурну систему. В цьому розумінні наявність у системі права матеріальних комплексних галузей є ознакою її вдосконалення й достатньо високої інтенсивності регулювання суспільних відносин, а отже, й рівня розвитку.

З іншого, - відсутністю соціальних, а як наслідок і правових передумов збільшення різноманітності примусових заходів захисту правових відносин. Держава не бачить необхідності у конструюванні нових видів примусу. Її інтереси перебувають у площині удосконалення існуючих заходів примусу, підвищення їх ефективності аж до повної реалізації принципу невідворотності покарання за скоєне правопорушення.

Через це захист правових відносин у даних галузях забезпечується, крім використання інших можливостей, вже існуючими видами державного примусу.

Серед усіх видів примусу найбільшою питомою вагою, високою мобільністю і здатністю адаптуватися до конкретних умов і потреб держави виділяється адміністративний примус. Так, застосування заходів адміністративного впливу передбачене навіть за скоєння кримінальних правопорушень.

За своєю соціально-правовою природою адміністративний примус є органічною складовою державного примусу.

Адміністративний примус - це владне, здійснюване в односторонньому порядку і в передбачених правовими нормами випадках застосування від імені держави до суб'єктів правопорушень, по-перше, заходів попередження правопорушень, по-друге, запобіжних заходів щодо правопорушень, по-третє, заходів відповідальності за порушення нормативно-правових положень.

Серед його заходів є суто адміністративні, найбільш рельєфні, що не мають аналогів серед інших видів державно-примусового впливу. Це, наприклад, відшкодоване вилучення предмета, що був засобом чи безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення (ст. 28 КпАП);

зобов'язання прилюдно попросити вибачення у потерпілого (ст. 241 КпАП), утворення тимчасових надзвичайних органів з передачею їм функцій органів державної виконавчої влади і місцевого самоврядування одночасно на територіях, де введено надзвичайний стан (ст. 19 Закону «Про надзвичайний стан») та ін.

Є й такі, що близькі за зовнішніми ознаками до заходів кримінального чи цивільно-правового примусу. Наприклад, це штраф, який визначається кримінальним (ст. 32 КК) і адміністративним (ст. 27 КпАП) законодавством як грошове стягнення, а цивільним законодавством як вид забезпечення виконання зобов'язань (ст. 178 ЦК). Проте у перелічених видів грошового штрафу відмітні

як правова природа, так і юридичні умови й наслідки їх застосування. Саме тому всі види штрафів, які застосовуються у відповідних сферах державного примусу, наділяються додатковими характеристиками, що дозволяють правозастосовнику безпомилково розрізняти штрафи кримінально-правові, цивільно-правові, адміністративно-правові.

## **ОКРЕМІ ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ**

**Кушнір Г.І.**, курсант ФПФПМГБ ННІПФПМГБВВ НАВС

**Науковий керівник:** к.ю.н., старший викладач кафедри організації охорони громадського порядку ННІПФПМГБВВ НАВС

З часу проголошення України незалежною державою розпочався процес розбудови власного законодавства. Новий етап розвитку нашого суспільства знайшов свій вияв у багатьох державотворчих процесах в Україні, зумовив більш глибокий, всебічний розгляд та опрацювання багатьох теоретичних та практичних проблем національної правової системи.

Необхідними умовами існування та успішного розвитку кожного суспільства є узгодженість інтересів різних його членів, дотримання прав тощо. Посьогодні в законодавстві міститься значна кількість неузгодженостей як окремих нормативно-правових актів між собою, так і між різними галузями, що спричиняє різне і неузгоджене їх тлумачення, що в свою чергу призводить не лише до невірності та помилковості при їх застосуванні. Це спричиняє значну кількість порушень як в суспільних відносинах у різних сферах, так і прав громадян. Сьогодні, в умовах формування в Україні основ правової держави, роль і значення правового регулювання суспільних відносин набуває все більшої актуальності. Відповідно до Конституції України держава забезпечує рівні умови захисту прав та свобод громадян, всі суб'єкти зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Потреба дослідження адміністративної відповідальності є досить актуальною. Однак для боротьби з їх зменшенням, необхідне не лише глибоке дослідження цього питання, а й комплексний підхід до перспектив його якісного вирішення. Правопорушення, особливо корисливі злочини, є наслідками дії цілого комплексу чинників, становлять суттєву загрозу розвитку суспільних відносин.

Юридичною підставою адміністративної відповідальності є факт винного порушення правил, установлених державою. Поділяємо думку тих учених, які вважають, що роль адміністративної відповідальності в системі юридичної відповідальності є надзвичайно важливою насамперед тому, що вона виникає в результаті відносин між державою і громадянином. Вона є відповідальністю за пряме порушення державних приписів, що є найвищою точкою відносин «влада – підпорядкування». Саме в цьому аспекті адміністративна відповідальність може розглядатися як важливий інструмент правової держави, оскільки саме завдяки їй держава має потенційну можливість мобільно реалізувати свої вимоги щодо упорядкування сфери адміністративно – правових відносин.

Вчений І.О. Галаган до ознак адміністративної відповідальності відносить: державний примус, державний осуд, негативні наслідки для правопорушника. Дослідник О.М. Якуба визначала її як відповідальність громадян та посадових осіб перед органами державного управління, а у випадках, визначених законом - перед судом (судьями), громадськими організаціями за винне порушення загальнообов'язкових адміністративно-правових норм, шляхом застосування до порушників встановлених санкцій. Герасименко Є.С. наголошує, що «адміністративна відповідальність може бути визначена, як специфічна форма негативного реагування з боку держави в особі її компетентних органів на відповідну категорію протиправних проявів, згідно з якою особи, які їх вчинили, повинні дати відповідь перед повноважним органом за свої неправомірні дії і понести за це адміністративні стягнення у встановлених законом формах і порядку». Загалом більшість науковців визначили